

Keskustoimikunnan kokous 30.3.2017

Kokousaika Torstai 30.3.2017 klo 13:00 – 16

Kokouspaikka Operaatiohuone 2.krs
Suomen Punainen Risti
Tehtaankatu 1a
001400 Helsinki

Läsnä

Veikkopoju Toivonen	Maanpuolustuskiltojen liitto
Juha Niemi	Maanpuolustuskoulutusyhdistys
Arja-Liisa Mauno	Mannerheimin Lastensuojeluliitto
Ari-Pekka Arponen	Sukeltajaliitto
Roger Storås	Suomen Johanniittain apu
Ari Oikarainen	Suomen Kylätoiminta
Jouko Mononen	Suomen Latu
Janne Vainio	Suomen Lentopelastusseura
Jari Piirainen	Suomen Meripelastusseura
Iiris Harju	Suomen Palveluskoiraliitto
Mika Soininen	Suomen Pelastuskoiraliitto
Kalle Löövi	Suomen Punainen Risti
Merja Koivaara	Suomen Radioamatööriliitto
Timo Hautala	Suomen Reserviupseeriliitto
Elina Ravantti	Työturvallisuuskeskus TTK
Ari Alanen	Poliisihallitus
Lauri Ratava	Maakuntien pj
Annikki von Pandy	Valmiuspäälliköt
Elina Hyypöläinen	Suomen Punainen Risti

Puheenjohtaja Kari Välimäki

Sihteeri Arsi Veikkolainen

Allekirjoitukset

Kari Välimäki
puheenjohtaja

Arsi Veikkolainen
sihteeri

Iiris Harju
pöytäkirjan tarkastaja

Käsittävät asiat

§ 1 KOKOUKSEN PÄÄTÖSVALTAISUUDEN TOTEAMINEN

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 2 PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJAN VALINTA

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Iris Harju Palveluskoiraliitosta

§ 3 ESITYSLISTAN HYVÄKSYMINEN

Hyväksyttiin esityslista lisäyksellä kohtaan "Muut asiat". Lisättiin esitys Vapepa-päivästä.

§ 4 PÄÄTÖSASIAT

4.1 Vuoden 2016 toimintakertomus

Koordinaattori esitteli kutsun liitteen versiosta päivitetyn version toimintakertomuksesta 2016. Täydennyksiä on tullut numerotietojen ja jäsenjärjestöjen tekstien osalta.

Kirjattiin läpikäynnin yhteydessä nousseet korjaukset ja muutokset.

Päätös

Kirjattiin seuraavia täydennyksiä ja korjauksia:

- Oulun seudun toimikunta jäänyt maakuntien tietoihin.
- Paliskuntia on mukana 8 kpl.
- Lapin VAK-koulutuksen 12 koulutettua puuttuivat samoin Oulun Vapepa-johdaja koulutuksen 10 koulutettua.
- Koulutuksen piirikohtainen kurssi- ja osallistuja taulukko.
- Taloudellisten tunnuslukujen kooste.

Hyväksyttiin toimintakertomus 2016 edellä mainituin huomioin (liite 1). Puheenjohtaja kiitti kaikkia laajasta toiminnasta viime vuonna.

4.2 Vuoden 2016 talous

Koordinaattori esitteli katsauksen vuoden 2016 toteutuneeseen talouteen.

Sosiaali- ja terveystalouden avustuskeskuksen (STEA / ent. RAY) jaolle tuotettu tuloslaskelma ja vertailu koordinaation osalta ei valmistunut vielä kokoukseen, joten esittely tehtiin SPR tuloslaskelmasta.

Vapepan kirjanpito on osa SPR:n kirjanpitoa, joten se vain esitellään keskustuomikunnassa.

STEA:n avustus oli säilynyt ennallaan 696 000 eurossa. Reijo Rautauoman säätiöltä on saatu erillisrahoitus Vapaaehtoiset öljyntorjunnassa jatkohankkeeseen. Muita tuloja olivat Pirkanmaan ensihoitajien kalenterilahjoitus puoliksi koordinaatioon, puoliksi Hämeen piirille Vapepa-toimintaan.

Piireille edelleen jaettava avustuksen taso oli sama kuin edellisenä vuonna eli 512 000 euroa. Koordinaation suurin kuluerä ovat palkat ja muut henkilöstökulut n. 350 000 euroa, joiden lisäksi on maksettu palkkiota kouluttajille. Matkakuluja henkilöstön osalta kertyi 13 000 euroa ja vapaaehtoisille 10 000 euroa.

ICT- ja tietoliikennekulut ovat toimen huomattava kuluerä n. 50 000 euroa. Tietoliikennekuluihin kuuluvat Virve-puhelimet, GPS-paikannuslaitteet, OHTO-tekstiviestikulut sekä puhelinkulut. ICT-kuluihin kuuluvat mm. uusien Vapepa.fi -sivujen julkaisu ja edelleen kehittäminen sekä OHTO-järjestelmän kehittäminen.

Kaikkiaan koordinaation kulut ovat n. 1 050 000 euroa. Kun tähän lisätään piirien Vapepa-toiminnan kokonaiskulut, puhutaan reilun 1,5 miljoonan euron kokonaisuudesta. Puheenjohtaja totesi meidän olevan merkittävän rahasumman kanssa tekemisissä.

Päätös

Kirjataan tiedoksi.

Keskeiset tunnusluvut liitetään toimintakertomukseen.

Heimari -kokouksessa esitellään laajempi selvitys STEA/RAY rahan käytöstä.

4.3 Vapepan tuloksellisuus ja vaikuttavuus selvitys

Koordinaattori esitteli Vapepan tuloksellisuus ja vaikuttavuus selvitystä, joka toimitetaan Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskukselle (STEA) 31.3. mennessä.

Kysely koski vuosia 2015 ja 2016. Kyselystä oli lähetetty omat versiot henkilökunnalle, jäsenjärjestöille ja viranomaisille. Kysely oli kaksikielinen.

Vastauksia saatiin henkilökunnalta 12, jäsenjärjestöiltä 324 ja viranomaisilta 132 kappaletta.

Itse STEA:n selvitys, johon kysely liittyi, oli rakennettu sosiaalipuolen järjestöjen näkökulmasta, ja sen sovittaminen Vapepan toimintaan on ollut hieman haasteellista.

Vapepan vapaaehtoisiksi määriteltiin toimikuntien nimetyt toimihenkilöt, valmiuskouluttajat, Vapepa-johtajat sekä valmiuspäivystäjät. Toiminnan kohderyhmä ovat puolestaan hälytysryhmissä toimivat vapaaehtoiset.

Selvityksen antia

- Yllättäviä asioita ei noussut esille, eli ei mitään sellaista, mikä ei olisi noussut aiemmin esille.
- Viranomaiset olivat vastaajaryhmistä kaikkein tyytyväisempiä sekä tuloksiin että vaikutuksiin.
- Paikallistasolla toimivat olivat kaikkein kriittisempiä toteutunutta toimintaa kohtaan. Tähän pitää jatkossa kiinnittää huomiota.
- Vapaaehtoisten mielipiteissä esiintyi suurin hajonta siitä, mikä on hyvin ja mikä ei.
- Yleinen havainto oli, että tieto ei kulje vapaaehtoisille asti – ei toimikuntien, eikä jäsenjärjestöjen kautta. Tämä vahvistaa ajatusta, että omat maakuntasivut olisi saatava verkkosivuille.
- Pelastuslaitosten vastauksista kävi ilmi, etteivät he välttämättä tunne, mitä kaikkea Vapepa voisi heille tarjota. Toisin esim. Lapissa on käyty pelastuslaitoksen kanssa yhdessä kertomassa paikallisesti turvallisuusasioista
- Tarvetta on yleisesti paremmalle näkyvyydelle ja toiminnasta kertomiselle; tietoa levitettävä edelleen kaikkien toimesta kaikilla tasoilla.

Yhteenveto vastauksista tuotetaan vastaajille tiedoksi kevään aikana.

Myös alueellisesti eroteltuja vastauksia on selvitettävissä.

Päätös

Kirjattiin havainnot tiedoksi

4.4 Vuoden 2017 tavoitteiden konkretisointi

Käytiin kierros miten vuoden 2017 Vapepan toimintasuunnitelma konkretisoituu järjestöjen kannalta, erityisesti painopisteiden osalta.

Vuoden 2017 toimintasuunnitelman painopisteinä ovat:

- Jäsenjärjestöyhteistyö ja jäsenjärjestöjen roolin kirkastaminen
- Viranomaisyhteistyön tiivistäminen ja Vapepan toiminnan selkeytys viranomaisille
- Koordinaation ja viestinnän kautta toiminnan yhtenäisyyden lisääminen
- Koulutussisältöjen ja menetelmien ajanmukaistaminen
- Toiminnan tunnettuuden yleinen lisääminen.

Jäsenjärjestöjen yhteistyön kirkastamisen kohdalla tärkeäksi koettiin vierailut jäsenjärjestöissä. Tähän liittyen myös piirikohtaisten hyvien käytäntöjen monistaminen (esimerkiksi MLL Lapissa). Pohdittiin myös, että parhaiten asiat etenevät kun niitä paras tapa viestitään jäsenjärjestöjen sisällä ja kautta eteenpäin.

Tunnettuuden lisäämisessä tarvitaan viestintää Vapepa-toiminnasta yleensä ja järjestöjen omasta osallisuudesta siihen niin suurelle yleisölle, että järjestöjen sisällä.

SMPS valmiustoimikunnassa on käyty keskustelua, että heidän osallistuminen maakuntatoimikuntiin ollut liian vähäistä. Hieman samanlaisia havaintoja oli myös muiden järjestöjen osalta. Oleellista on osallistuminen maakuntatasolla, vaikka valtakunnallista mandaattia ei olisikaan. Tällöin edustus on vain tärkeä tuoda tietoon järjestön sisällä.

Päätös

Järjestöjen roolin ja osallisuuden kirkastamiseksi seuraavaan toimintasuunnitelmaan pyydetään jäsenjärjestöiltä lyhyt pätkä siitä, mitä järjestössä aiotaan tehdä Vapepa-toiminnan edistämiseksi.

4.5 Vuoden 2018 painopisteet

Käytiin keskustelu vuoden 2018 painopisteistä työvaliokunnan ehdotuksen pohjalta:

Keskustelussa korostettiin, että Maakuntatoimikunnat pohtivat jo parhaillaan maakuntien muutokseen varautumista. Tässä tärkeää on, että viranomaisyhteistyö saadaan saumattomasti jatkumaan myös muutoksen jälkeen. Tätä pitää tehdä jo nyt.

Päätös

Vahvistettiin vuoden 2018 painopisteiksi toiminnansuunnittelun pohjaksi:

- Maakuntahallintoon ja aluehallinnon muutokseen siirtymiseen valmistautuminen (varautuminen)
- Koulutuksen kehittäminen
- Toiminnan laadun kysymykset (uudet mallit)
- Vapaaehtoiset Vapepassa (uudet jäsenet, eri vapaaehtoisryhmät...)

4.6 Vapepan kehittämistyöryhmien tehtävien vahvistus

Kuultiin katsaukset työryhmien esityksistä, joissa ne kuvailevat omaa tehtävää, kokoonpanoa ja aikataulua. Ryhmien esitykset liitteenä (liite 2).

Päätös

Hyväksyttiin ryhmien esitykset.

Kaikkien ryhmien kehittämisalueista tuotetaan työpajat Heimari -kokoukseen.

4.7 Viestityöryhmän jatko

Työvaliokunta 1/2016 päätti aktivoida viestityöryhmän. Ryhmän puheenjohtajaksi valittiin Erkki Pulkkinen (Autoliitto / SRAL) ja sihteeriksi Vapepan koulutussuunnittelija (SPR). SRAL:in ja koordinaatiojärjestöjen lisäksi muita jäsenjärjestöjä pyydettiin nimeämään asian-tuntijajäseniä viestityöryhmään.

Työryhmän tehtävä on koordinoida Vapepan viestitoimintaa ja määrittää eri Vapepa-järjestöjen viestikoulutusten sekä työelämässä saatujen tietojen ja taitojen vastaavuudet / kelpoisuus Vapepan jatkokoulutukseen. Toimiaika määriteltiin vuoden 2016 loppuun. Erinäisistä syistä Viestityöryhmän kokoukset jouduttiin perumaan, eikä tehtävää saatu käyntiin. Ryhmä oli kuitenkin valmistellut viestikoulutusmateriaalin uusimista, joka työ olisi nyt saatavissa loppuun.

Päätös

Annetaan Viestityöryhmälle toiminta-aikaa vuoden 2017 loppuun viestikoulutusmateriaalin uusimiseen.

4.8 ILMI harjoituksen tilannekatsaus ja toimenpiteet

Koordinaattori esitteli ILMI 2017 kokonaisuuteen ilmoitetut harjoitukset ja tilaisuudet. Kooste liitteenä (liite 3).

Keskustelussa kävi ilmi, etteivät vielä kaikki harjoitukset (erityisesti MPK:n osalta) ole listoilla. Muutamien harjoituksen kohdalla suunnitelmat ovat vielä varsin alustavia. ILMI harjoituksen johdolla on oma harjoitus Taistelukoululla Tuusulassa. Radioamatööriliitto pitää valtakunnallisen harjoituksen, jossa he rakentavat yhteydet kaikkiin harjoitukseen osallistuviin tahoihin sekä testaavat valtakunnallista turvaverkkoa ja sen rakentamista.

Tuotiin myös esille haasteena sekä tiedotukselle että resursseille monet samaan ajankohtaan sijoittuvat päällekkäiset tapahtumat samoilla paikkakunnilla, kuten Poliisin päivä ja Nuku Hyvin – tapahtumat.

Päätös

Kirjattiin tiedoksi

4.9 Huomionosoitukset

Koordinaattori esitteli Huomionosoitustyöryhmän esityksen myönnettäväksi ehdotetuista huomionosoituksista.

Huomionosoitusohje 11.3.2016 liittyen Keskustoimikunnan 2/2015 päättämään huomionosoitusjärjestelmään on kirjoitettu uudelleen selkeämmäksi ja ymmärrettävämmäksi. Keskustelua käytiin huomionosoitusten lähtökohtaisesta julkistamisesta heti myöntämisen jälkeen sekä hakuprosessin selkeästä kuvaamisesta alhaalta ylös ja takaisin alas.

Todettiin myös, että tänä juhlavuonna on syytä huomioida myös viranomaisten edustajat ja hakea ansioituneille yhteistyökumppaneille huomionosoituksia.

Päätös

Myönnetään huomionosoitukset esityksen mukaan. Myönnetyt liitteessä (liite 4).

Keskustoimikunnan myöntämät huomionosoitukset ovat jatkossa julkisia myöntämisen jälkeen.

Vahvistettiin Huomionosoitusohje 30.3.2017 (liite 5).

Huomionosoitusohje ja listat huomionosoituksen saaneista eri vuosina julkaistaan Vapepan verkkosivuilla

§ 5 TIEDOKSI ASIAT

5.1 Vapepan hallinnollisten asioiden julkaiseminen

Todettiin Työvaliokunnan linjaus, että jatkossa Vapepan työvaliokunnan ja Keskustoimikunnan kokousten kutsut ja pöytäkirjat julkaistaan (soveltuvin osin) Vapepa.fi sivuilla.

Sovittiin myös, että keskeisten henkilöiden (Keskustoimikunta ja maakuntatoimikuntien puheenjohtajat) nimet ja sähköpostit julkaistaan (luvalla) Vapepa.fi sivuilla.

5.2 Vapepan koordinaation kehittäminen

Työvaliokunta käsitteli kokouksessaan koordinaation kehittämistä. Puheenjohtaja toi esiin havaittuja kehitystarpeista sekä ajatuksia niiden ratkaisemiseen.

Toiminnansuunnitteluun odotetaan jäsenjärjestöiltä panosta enemmän.

Tähän liittyen tavoitteena on järjestää vähintään kerran vuodessa verkostotapaaminen, jossa jäsenjärjestöjen palkolliset ja mahdollisesti luottamustoimiset tapaisivat. Alkusyky sopisi ajankohdaksi. Vastaavasti alueellisia verkostotapaamisia voitaisiin järjestää keväällä.

Valtakunnallinen tapaaminen käsittelisi tulevan vuoden toimintaa.

Keväällä alueellisissa haettaisiin linjauksia seuraavaan vuoden suunnitelmaan.

Vapepa-päivässä

Valtakunnallinen ensimmäinen Vapepa-päivä voisi ottaa kantaa tähän Vapepa 2.0 -suunnitelmaan.

Puheenjohtaja ja koordinaattori laativat esityksen verkostotapaamista, vuosikellosta sekä uusien suunnitelmien vaikutuksista mm. rahoittajan ajatuksiin nykyiseen johtosääntöön sekä muihin hallinnollisiin ja toiminnallisiin menettelyihin.

Keskustelussa tuotiin esiin, että on tärkeä huomioida Turvallisuuskomitean järjestöyhteistyössä Vapepan rooli. Maakunnallisissa valmiusvaliokunnissa (ja vastaavissa) olisi hyvä olla Vapepan/jäsenjärjestön edustaja mukana..

5.3 Hälytysjärjestelmä OHTOn tilannekatsaus

Koordinaattori esitteli OHTO:n tilannetta. Tällä hetkellä kirjautuneita henkilöitä on reilu 6000. Kymmenessä maakunnassa on jo käytetty OHTOa hälytys- tai raportointikäyttöön.

Vuoden loppuun mennessä tavoitteena on koko maa OHTOn käyttäjänä ja 80 % oletetuista käyttäjistä.

Hälytystoiminnasta saatujen kokemusten kautta järjestelmää kehitetään edelleen.

Seuraavaksi kehitettäviä asioita:

- Raportointi
- Ruotsinkielisyys
- Käyttäjähjeistuksen täsmennys

5.4 Jäsenjärjestöjen edustukset maakuntatoimikunnissa

Jäsenjärjestöjen edusten/mandaattien tilanne maakuntatoimikunnissa vaihtelee, eikä selkeää yhteistä menettelyä nimeämisellemä jäsenjärjestöjen suunnasta ole yleisesti käytössä. Maakunnilta on kerätty tietoa kokoonpanoista ja samoin jäsenjärjestöltä pyydetty vastaavaa. Yhdistetyt tiedot esitellään ja jaetaan kevään aikana.

Koordinaattori esitteli Sukeltajaliiton esimerkin "hyvänä käytäntönä" jollaista olisi hyvä noudattaa muuallakin: valtakunnallisesti kootaan (ja kirjataan keskusjärjestötasolla tietoon) tiedot kuka edustaa ko. jäsenjärjestöä kussakin maakuntatoimikunnassa (Maakuntatoimikunnittain) ja hänen yhteystiedot (vähintään sähköposti). Myös varahenkilö olisi hyvä nimetä.

5.5 SPR Komia –ensiapuleiri 3.-6-8.2017

Suomen Punaisen Ristin KOMIA-ensiapuleiri pidetään Kauhavalla 3.-6.8.2017

Vapepa –toiminta on mukana leirin ohjelmassa. Mukaan pääsee sekä tekijäksi, että osallistujaksi. Ohjelmaan ja tekemistä on kaiken ikäisille.

Viimeinen ilmoittautumispäivä on 18.6., seuraava ilmoittautumiskynnys hinnan suhteen on 30.4. (130 euroa). Sen jälkeen hinta nousee 160 euroon.

Lisätietoja: rednet.punainenristi.fi/komia

5.6 Vapepan jäsenjärjestöjen osallisuus 6.6 valmiuden päivässä

Suomen Punaisen Ristin jäsenkokouksen yhteydessä järjestetään Kansalaistorilla tapahtumia. Tiistaina 6.6. on vuorossa Valmiuden päivä, jolloin esillä myös Vapaaehtoinen Pelastuspalvelu. Jäsenjärjestöjä toivotaan mukaan.

Lisätietoja Uudenmaan valmiuspäällikkö Jarmo Hollsteinilta.

5.7 Tulevat kokoukset

- "Heimari –kokous" (Nynäs) ja työvaliokunta 2/2017 4.-6.5.2017
- Työvaliokunta 3/2017 ja Keskustoimikunta 2/2017 4.9.2017 klo 10-12, 13-16
- Työvaliokunta 4/2017 23.10.2017 klo 10-12
- Keskustoimikunta 3/2017 13.11.2017 klo 13-16
- Valtakunnallinen Vapepa-foorumi 25.-26.11.2017

§ 6 MUUT ESILLE TULEVAT ASIAT

6.1 Vapepa päivä

23.3.-17 Oulun maakuntatoimikunnan kokouksessa tehtiin aloite valtakunnallisen Vapepa-päivän perustamisesta 31.3. tai sillä viikolla.

Perustelut:

- Vapepan näkyvyydestä on puhuttu ja useiden vuosien toimintasuunnitelmissa, joissa näkyvyys on ollut painopisteenä.
- Näkyvyyden lisäämiseksi olemme olleet vaihtelevasti mukana 112-päivässä ja erilaisissa muissa tapahtumissa sekä messuilla. Näkyvyyden kannalta olemme kuitenkin jääneet vähäiselle huomiolle.
- Aloitteen tarkoitus on etupäässä Vapepa-tietoisuuden lisääminen sekä viranomaisten, että kansalaisten keskuudessa.

Asiaa käsiteltiin kohdan 5.2 yhteydessä. Ehdotettu Vapepa-päivä 31.3. (tai sen läheisyys) voitaisiin ensin hyödyntää alueellisten järjestötapaamisten ajankohtana. Tätä kautta tietosuutta viranomaisten suuntaan saadaan vietyä eteenpäin.

Mahdollinen suurelle yleisölle suunnattu valtakunnallinen tapahtumapäivä ko. ajankohtana selvitetään erikseen koko valtakunnan näkökulmasta. Tässä tulee huomioida mm. nykyiset vakiintuneet 112-päivän käytännöt ja eri jäsenjärjestöjen tapahtumat ko. ajankohtaan vaihtuen.

§ 7 KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

LIITTEET:

1. Toimintakertomus 2016
2. Kehittämistyöryhmien tehtäväkuvaukset
3. ILMI 2017 tilannekatsaus
4. Myönnetyt huomionosoitukset
5. Huomionosoitusohje 30.3.2017

Vapaaehtoinen
pelastuspalvelu

AUTTAJIEN VERKOSTO

Toimintakertomus 2016

Keskustoimikunnan vahvistama 30.3.2017

Vapepa on osaavien auttajien verkosto

Kuva: Elina Hyyppöläinen

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu (Vapepa) on Suomen Punaisen Ristin koordinoima 52 järjestön ja yhteisön yhteenliittymä.

Suomen Punainen Risti vastaa Vapepa-toiminnan yleisestä koordinaatiosta ja toiminnasta maalla. Vapaaehtoista meri- ja järvipelastusta koordinoi Suomen Meripelastusseura ja vapaaehtoista lentopelastusta Suomen Lentopelastusseura.

Vapaaehtoisen pelastuspalvelutoiminnan koordinaatiota rahoitetaan Raha-automaattiyhdistyksen ja Suomen Punaisen Ristin tuella. Koordinaatiojärjestönä Punainen Risti vastaa lisäksi maastoetsinnän, ensihuollon ja viestitoiminnan peruskoulutuksesta, Vapepa-johtajien, valmiuskouluttajien ja valmiuspäivystäjien kouluttamisesta sekä koulutusjärjestelmän kehittämisestä. Jäsenjärjestöt huolehtivat itse ryhmiensä rekrytoinnista, hälytysvalmiudesta, koulutuksesta ja varustuksesta.

Vapepan vapaaehtoiset toimivat viranomaisten tukena silloin kun apua tarvitaan nopeasti tai toimintaan tarvitaan runsaasti resursseja. Toisaalta ensihuollon ja henkisen tuen tehtävissä on tyypillisesti vähän autettavia ja paljon auttajia. Koulutettujen vapaaehtoisten hälytysryhmät auttavat siellä, missä viranomaiset heitä eniten tarvitsevat – erityisesti kadonneiden ihmisten etsinnöissä ja tulipalojen jälkeisessä ensihuollossa. Tarvittaessa vapaaehtoiset hoitavat myös esimerkiksi liikenteenohjausta. Viime vuosina erityisesti henkisen tuen tehtävät ovat lisääntyneet.

Alueellisesti ja paikallisesti Vapepan hallinto-organisaatio koostuu 15 maakuntatoimikunnasta ja 100 paikallistoimikunnasta. Vapepa toimii koko Suomessa niin kaupungeissa kuin maaseudullakin. Koko maassa toimii noin 1 500 Vapepan hälytysryhmää, joihin kuuluu noin 18 000 vapaaehtoista. Vuonna 2016 Vapepan maalla saamista 359 hälytystehtävästä oli yli puolet etsintätehtäviä. Ensihuoltotehtäviä oli kaikista tehtävistä joka kolmas.

Meripelastusseuran 133 alusta ja vapaaehtois miehistöt suorittivat kaikkiaan 1 595 eriasteista pelastus- ja avunantotehtävää. Kiireellisiin tehtäviin hälytettiin 274 kertaa, etsintöjä sekä sairaankuljetus- ja ensivastetehtäviä suoritettiin yhteensä 160. Lentopelastusseuralle kertyi 54 hälytystä, jotka aiheuttivat 45 lentoa. Lisäksi lennettiin 242 palolentoa.

Vapaaehtoista pelastuspalvelua koordinoivat

Puheenjohtajan terveiset

YHTEISTYÖSSÄ ON VOIMAA

Kuva: Patrik Lindström

Näinä aikoina, jolloin sekä kansainvälisellä että kansallisella tasolla vastakkainasettelu ja erilaisuuden pelko näyttävät voimistuvan, on ollut suuri kunnia olla mukana Vapepan työssä. Vuosi 2016 osoitti jälleen sen, että Vapepan jäsenjärjestöt pystyvät yhteistyöhön ja osallistumaan ennakkoluulottomasti uusiin haasteisiin. Laajamittaisen maahanmuuton jatkotoimet ja öljyvahinkojen torjunnassa käynnistetyt yhteistyötä tukevat ratkaisut osoittivat jälleen vapaaehtoistyön voimaa.

Vapaaehtoistyön ja viranomaistoiminnan suhde näyttää olevan koko ajan pienessä muutoksessa. Erityisesti väliportaahan hallintoon suunnitellut viranomaistoimintaa koskevat muutokset heijastuvat tulevana vuosina myös Vapepan työhön. Kuntien ja maakuntien suhde muuttuu ja sillä on vaikutuksia Vapepan alue- ja paikallistoimintaan.

Myös uusi teknologia tuo uusia mahdollisuuksia etsintä- ja pelastustyöhön. Laajalle levinnyt paikantamisteknologia sekä miehittämättömät ilma-alukset ja moottoroidut varjoliitimet ovat hyvänä esimerkkinä uusista mahdollisuuksista.

Vuosi 2016 toi jälleen uutta Vapepan toimintaan ja nyt meillä on mukana jo 52 jäsenjärjestöä. Laajan jäsenverkon myötä Vapepa -koordinaationkin on jatkuvasti kehityttävä siten, että keskustoimikunta ja työvaliokunta tukevat aina vain paremmin jäsenjärjestöjen sekä maakunta- ja paikallistoimikuntien työtä. Vapepan hälytysjärjestelmä OHTO:n yhä laajempi käyttöönotto tukee tätä tavoitetta. Jatkossa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että Vapepan puitteissa tehty työ näkyy jäsenjärjestöissä ja päinvastoin.

Vuosi 2017 on itsenäisyytemme juhluvuosi. Vapepa näkyy maalla, merellä ja ilmassa sekä varsinaisen toiminnan myös erilaisten tapahtumien kautta. Vapepan oma Suomi 100 vuotta -tapahtuma ILMI 2017 elokuun lopussa tuo esille Vapepan osaamista ympäri maata. Vapepa on lähimmäisen apuna ja viranomaisena tukena myös juhluvuotena.

Kari Välimäki

Vuonna 2016 valmistauduttiin tuleviin muutoksiin

(Hälyttämismvalmius ja viranomaisyhteistyö)

Kuva: Elina Hyypöläinen

Vuoden 2016 toimintaa leimasi valmistautuminen viranomaiskentässä ja hallinnossa tapahtuviin muutoksiin. Se näkyi aktiivisena yhteistyönä viranomaisten suuntaan ja omien toimintatapojen tarkastelemisena tuleviin haasteisiin vastaamiseksi.

Suomen Pelastusjärjestöjen Keskusjärjestön (SPEK) vetämässä vapaaehtoiset öljyntorjunnassa -hankkeessa luotujen toimintamallien jalkauttamiseksi Suomen Punainen Risti käynnisti jatkohankkeen Reijo Rautauoman säätiön rahoituksella. Jatkohankkeessa painopisteenä on laajamittainen vapaaehtoisten joukkojen johtaminen ympäristövahingon torjunnassa.

Vapepan verkosto laajeni edelleen, kun Työvään retkeilyliitto liittyi mukaan 52. jäsenjärjestönä.

Vapepan hälytysjärjestelmä OHTO (OHjaamme TOimintaa) kehittämisprojekti päättyi vuoden alussa, mutta OHTO:n käyttöönotto on vaatinut paljon työtä eri tasoilla koko vuoden ajan. Kevään aikana tehtiin käyttöönoton pohjustusta, OHTO -kouluttajien ja -kummien koulutuksia sekä toiminnallisuuden testaamista. Hälytysjärjestelmänä OHTO otettiin käyttöön syksyllä muutamissa maakunnissa ja laajamittainen käyttö alkaa kevään 2017 kuluessa. Syksyllä jatkettiin käytön yhteydessä havaittujen puutteellisten toiminnallisuuden kehittämistä. Vaikka käyttöönoton alkuvaiheisiin liittyi paljon käytön kautta havaittavaa toiminnallista kehitystarvetta, on OHTO osoittanut toimivuutensa hälytysjärjestelmänä.

Vuoden 2016 painopisteeksi oli valittu paikallisen yhteistyön vahvistaminen kuntien ja Vapepa-järjestöjen kesken liittyen Kuntaliiton Kuja-hankkeeseen. Tämä tavoite jäi kuitenkin toissijaiseksi osin laajamittaiseen maahanmuuttoon liittyvien toimien tieltä ja osin Kuja-hankkeen hiipumisen myötä. Silti erityisesti sosiaaliviranomaisten suuntaan tiivistettiin yhteistyötä liittyen Vapepan ensihuoltoryhmien osaamisen hyödyntämiseen. Tämä näkyikin ensihuolto- tehtävien määrän selvänä lisääntymisenä.

Laajemman yhteistyön rakentamista pelastuslaitosten kanssa tehtiin erityisesti vapaaehtoiset öljyntorjunnassa -jatkohankkeen puitteissa. Käynnissä olevan pelastustoimen uudistuksen vuoksi Vapepan ja pelastuslaitosten yhteistyö perustuu toistaiseksi paikallisiin tai alueellisiin sopimuksiin.

Etsinnät ovat edelleen Vapepan keskeisin toimintamuoto. Vuonna 2016 Vapepa hälytettiin 153 etsintään, mikä on hieman edellisiä vuosia vähemmän. Etsinnöissä tehdään poliisin kanssa tiivistä yhteistyötä, josta osoituksena mm. partioetsintämenetelmän kehittäminen ja kouluttaminen yhteistyössä.

Uusina muotoina etsintään ovat tulossa miehittämättömät ilma-alukset (RPAS) ja moottoroidut varjoliitimet (MOVA). Suomen Lentopelastusseuran ohjauksessa on työstetty toimijoiden kanssa tarvittavaa säännöstöä, ohjeistuksia ja koulutusta toiminnan mahdollistamiseksi.

Vapepa oli mukana työstämässä Valtakunnallista merellisen suur- tai monialaonnettomuuden yhteistoimintasuunnitelmaan (MoVeVa) liittyen evakuoitujen kokoamiskeskuksen perustamiseen ja toimintaan tarkoitettua ohjetta. Ohjetta on työstetty yhdessä meripelastusviranomaisten kanssa. Merellisten suuronnettomuuksien toimintamallien yhteensovittamista viranomaisten toimintaan jatkettiin harjoituksin ja yhteisin suunnitelmin.

Roolien selkeyttäminen keskiössä

(Jäsenjärjestöt, hallinto, verkosto, Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimijat)

Kuva: Elina Hyyppöläinen

Vuoden alussa aloittaneet uusi puheenjohtaja Kari Välimäki ja uusi koordinaattori Arsi Veikkolainen pyrkivät selkeyttämään Vapepan koordinaatiota tarkastelemalla avoimesti eri näkemyksiä ja kehityskulkuja. Tämä työ jatkuu edelleen. Vuoden aikana on pyritty kuvaamaan selkeämmin SPR:n roolia koordinaattorina ja toisaalta merkittävänä jäsenjärjestönä Vapepassa. Samoin on nostettu esiin muiden jäsenjärjestöjen roolia ja merkitystä.

Loppuvuodesta keskustoimikunta asetti kolme jäsenjärjestövetoista työryhmää kehittämään etsintää, henkistä tukea ja koulutusta. Etsinnän työryhmän vetovastuussa toimii Suomen Latu, henkisen tuen työryhmän Suomen Mielenterveysseura ja koulutuksen työryhmän Maanpuolustuskoulutusyhdistys MPK. Ensimmäisessä vaiheessa työryhmät tekevät tilannekarttoituksen, jonka pohjalta lähdetään linjaamaan kehitystarpeita toiminnan laadun ja suorituskyvyn parantamiseksi.

Vuoden alussa Vapepan yhteistyötahoille tehtyyn kyselyyn vastanneet pitivät Vapepan toiminnassa tärkeimpänä asiana ajasta ja paikasta riippumatonta auttamisvalmiutta. Tämä Vapepa-verkoston osaaminen koostuu eri jäsenjärjestöjen erityisosaamisesta ja sen hyödyntämisestä hälytystehtävissä. Toiminnan kannalta keskeistä on verkoston yhteinen johtaja- ja kouluttajakoulutus, joka tuo yhteen avainosaajat. Nämä avainvapaaehtoiset ylläpitävät auttamisvalmiutta ja sujuvaa operatiivista yhteistyötä paikallisella alueellisella ja valtakunnallisella tasolla.

Huomionosoitusjärjestelmää uusittiin vuoden 2016 alusta niin, että siinä on selkeämmin eroteltu toimintavuosiin ja toisaalta saavutuksiin perustuvia huomionosoitukset.

Valtakunnallisen vapaaehtoisen pelastajan palkinto myönnettiin Ouluun Marko Hyvärille. Maakunnallisina pelastajina palkittiin Hämeestä hälytysryhmä Vivan johtoryhmä, Lapista Ensio Simonen, Satakunnasta Juhani Salonsaari sekä Varsinais-Suomesta Stina Törnblom. Keskustoimikunnan vahvistamia hopeisia, kultaisia, erikoisluokan ansiomitaleja ja ansioristejä myönnettiin kaikkiaan 21 henkilölle. Lisäksi paikallis- ja maakuntatasolla jaettiin lukuisia ansiomerkkejä, 1. luokan ansiomerkkejä sekä pronssisia ansiomitaleja sekä maakunnallisia viirejä.

Vuoden 2016 toimintaan Saatiin Raha-automaattiyhdistyksen tukea 696 000 euroa edellisen vuoden tapaan. Vapaaehtoisen Pelastuspalvelun koordinaation ja ensihuollon kulut olivat 1 035 675 euroa, johon sisältyy piireille jaettu tuki 512 000 euroa. Suomen Punaisen Ristin omarahoitusosuus oli yli 30 %. Edellisten lisäksi kokonaisuuteen kuluu Reijo Rautauoman säätiön rahoittama Vapaaehtoiset öljyntorjunnassa jonka kulut vuoden 2016 osalta olivat 12 931 euroa. Lakettaessa mukaan piirien kulut, ovat Vapepan kokonaiskulut yli 1,5 miljonna euroa.

Vuoden 2016 aikana pyrittiin aktivoimaan järjestöjä eri toimikuntatasoilla, mutta tämä työ on vasta alussa ja vuoden 2017 painopisteenä.

Vapepan 52 jäsenjärjestöstä 10 on toimintaa tukevia ja 42 valmiusjärjestöjä, joilla on hälytysryhmätoimintaa. Kaikkiaan Vapepan valmiustietokannassa oli vuoden 2016 lopussa hieinan noin 1 500 ensiavun, etsinnän ja ensihuollon hälytysryhmää, joissa mukana oli yhteensä n. 18 000 vapestalaista. Toimijoiden edellisvuotta alhaisempi lukumäärä johtuu osin tilastoin-

tijärjestelmän vaihdoksesta ja osin meneillään olevasta sukupolvenvaihdoksesta. Hälytysjärjestelmä OHTO:n käyttöönoton myötä on odotettavissa vielä lisää ilmoitettavan jäsenmäärän laskua, koska odotettavissa on, että vähemmän aktiiviset toimijat eivät kirjaudu OHTO:on. Ilmoitettu jäsenmäärä voi siis jatkossa vieläkin laskea, vaikka aktiivisten jäsenten määrän osalta laskua ei tapahdukaan.

Yleisesti Vapepa-toiminta on pienessä nosteessa ja joillakin alueilla aktiivisuus on kehittynyt vahvasti. Näin erityisesti Lapissa, jossa sekä hälytysryhmien että mukana olevien ihmisten määrä on moninkertaistunut muutaman vuoden aikana.

Vapepan laaja-alainen osaaminen ja toiminnan monipuolisuus perustuu siihen, että jäsenjärjestöillä on omia erityisalueitaan, joista alla muutamia esimerkkejä.

(Kuvat: Mika Korppinen, Suomen Meripelastusseura, Kari Pullinen, Mika Korppinen)

Autoliiton tiepalvelumiesten lisäksi myös muita Autoliiton osastojen aktiivijäseniä on koulutettu liikenteenohjaus- ja etsintätehtäviin sekä muuhun Vapepa-toimintaan. Autoliiton harrastajat raportoivat vuonna 2016 partiointia, tehtäviä tai tapahtumia yhteensä 9 383 kappaletta, joista Vapepa-tehtäviä (tehtäviä, koulutuksia, tapahtumia yms.) oli 603.

Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) on sekä normaali-, että poikkeusolojen valtakunnallinen koulutusorganisaatio, jonka toimintaa ohjaa laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta. MPK:n koulutuksesta vastaa pääosin noin 3 000 sitoutunutta vapaaehtoista, joita tukee hieman alle 70 palkattua henkilöä. Vuonna 2016 MPK koulutti vajaalla 2 000 kurssilla yli 50 000 henkilöä ja koulutusvuorokausia kertyi lähes 90 000. Tästä koulutuskokonaisuudesta noin kolmasosa on myös Vapepa-toimintaa hyödyntävää kokonaisturvallisuutta palvelevaa varautumis- ja turvallisuuskoulutusta.

Paliskuntain yhdistys on porotalouden ohjaus-, neuvonta- ja asiantuntijaorganisaatio. Paliskuntain yhdistyksen 54 paliskunnasta on 8 mukana Vapepa-toiminnassa. Poromiehillä on maastotuntemusta, hyvät valmiudet maastossa kulkemiseen ja omat maastoajoneuvot.

Suomen Lentopelastusseuraan kuuluu vapaaehtoisia koulutettuja sar-lentopelastajia ympäri maata noin 500. Lentopelastusseuran 40 jäsenyhdistyksessä on yhteensä yli 50 etsintälentoon soveltuvaa lentokonetta.

Suomen Meripelastusseuraan kuuluu 58 jäsenyhdistystä, joista 28 sijaitsee rannikolla ja 30 sisävesillä. Yhdistykset ylläpitävät yhteensä 65 pelastusasemaa, joilla toimii noin 2000 aktiivista vapaaehtoista meripelastajaa. Käytössä on 133 pelastusalusta.

Suomen Mielensterveysseuralla on 55 paikallista mielensterveysseuraa, joista kahdeksalla mielensterveysseuralla on henkisen tuen toimijoita Vapepan hälytysryhmissä yhteensä noin 40. Mielensterveysseuran henkisen tuen toimintaan haluavien vapaaehtoisten peruskoulutusmallia uudistettiin.

Suomen Palveluskoiraliitolla on 36 jäsenyhdistystä, joissa on pelastuskoiratoimintaa. Hälytysryhmiä on 32 ja pelastuskoiratoiminnan vapaaehtoisia 814 henkilöä, joista 98 toimii koiranohjaajana hälytysryhmissä. Hälytysryhmät saivat vuonna 2016 yhteensä 158 hälytystä, joista 29 oli varallaoloja).

Suomen Pelastuskoiraliiton 31 jäsenyhdistyksessä on 27 hälytysryhmää, joissa 429 jäsentä ja 124 hälytyskoiraa. Pelastuskoiraliiton yhdistykset järjestivät vuoden 2016 aikana 3 596 säännöllistä viikkoharjoitusta, joiden kokonaisharjoitustuntimäärä oli 10 191 tuntia. Hälytysryhmät saivat vuonna 2016 yhteensä 135 hälytystä, joista 92 johti etsintään.

SF-Caravan on matkailuajoneuvon käyttäjien muodostamien yhdistysten valtakunnallinen keskusjärjestö. Salon seudun yhdistyksessä toimii noin kymmenhenkinen etsinnän hälytysryhmä, joka osallistuu erilaisiin hälytystehtäviin, erityisesti kadonneiden etsintään ja liikenteenohjaukseen.

Eri Vapepa-sukellusryhmät sukellusseuroissa osallistuivat erilaisille kadonneen henkilön tai esineen etsintätehtäville viranomaisen apuna. Tärkeimmät tehtävät liittyivät hukkuneiden etsintään. Sukeltajaliittoon perustettiin vuoden 2016 alussa uusi valiokunta koordinoimaan valtakunnallista Vapepa-sukellustoimintaa. Vapepa-sukeltajakurssille osallistui 20 tulevaa Vapepa-sukeltajaa sekä yksi kouluttajaoppilas.

Edellisten esimerkkien lisäksi Vapepassa toimii monia muitakin aktiivisia järjestöjä.

Aktiivista koulutustoimintaa osaamisen varmistamiseksi

Kuva: Elina Hyypöläinen

Vapepan hälytysryhmäläisten osaamista vahvistetaan vuosittain sadoissa koulutuksissa ja harjoituksissa. Vuonna 2016 Vapepan valmiustietokantaan tilastoitiin 262 koulutusta ja 88 harjoitusta. Koulutuksiin osallistui yli 4647 henkilöä kerryttäen yli 30 000 tunnin kokonaistuntimäärän.

Vapepan kouluttajien ja johtajien osaamisesta pidettiin huolta järjestämällä vuosittaisia valtakunnallisia ja alueellisia koulutuksia. Näistä kertyi 4 500 osallistumistuntia.

Vapepan kouluttajapooli vahvistui 27 uudella kouluttajalla. Uudet kouluttajat järjestävät Vapepan kurseja omilla alueillaan. Vapaaehtoisvoimin järjestettävillä alueellisilla koulutuksilla taataan hälytysryhmissä toimiville vapaaehtoisille tarpeellinen koulutus hälytystehtäviin ja ylläpidetään hälytysvalmiutta. Kouluttajien täydennyskoulutuksessa päivitettiin 40 valmiuskouluttajan tietoa ja taitoja.

Vapepa-johtajaksi koulutettiin 30 henkilöä. Uudet johtajat ovat hyvä lisä alueiden resursseihin vastata viranomaisten avuntarpeeseen. Valtakunnallinen Vapepa-johtajien täydennyskoulutuksessa tietoaan ja taitojaan täydensivät 22 Vapepa-johtajaa.

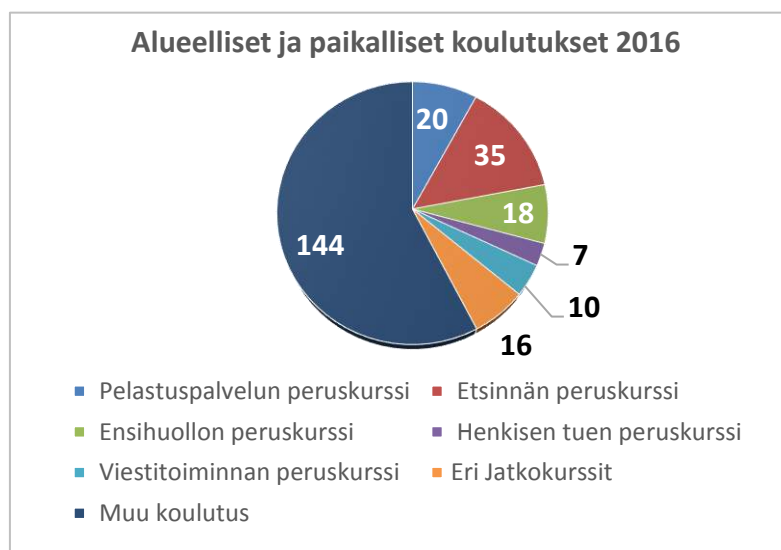
Valtakunnallisen koulutusjärjestelmän kehittämisessä tehtiin taustatyötä, jonka pohjalta lähdetään liikkeelle hieman uudelta pohjalta 2017 aikana ja varsinainen uudistustyö käynnistyy vuoden 2018 aikana. Toisaalta nykyiset koulutusmateriaalit kaipaavat kauttaaltaan päivittämistä.

Vuoden 2016 aikana oli tarkoitus saada hyödynnetyksi verkkoympäristöä Vapepan koulutuksissa, mutta tämä jäi varsin vähäiseksi.

Viestitoiminnan peruskurssin opetusmateriaalin uudistaminen ei toteutunut vuoden 2016 puolella.

Ryhmänjohtaja -kurssi järjestettiin pilottina kaikkien eri SPR:n hälytysryhmien ryhmänjohtajille suunnattuna yhteisenä koulutuksena. Osallistujia oli 21.

OHTO kouluttajakoulutuksia järjestettiin 2, joissa perehdytettiin 40 osaaajaa alueille. Lisäksi OHTO kouluttajille pidettiin kaksi alueellista kouluttajatapaamisesta hyviä käytäntöjä jakamiseen ja kehittämistarpeiden linjaamiseen.

Vapepan perus- ja jatkokoulutuksia järjestettiin maa- ja paikallis- toimikuntien toimesta yhteensä 250. Näistä pelastuspalvelun peruskursseja oli 20, etsinnän peruskursseja 35, ensihuollon peruskursseja 18 ja henkisen tuen peruskursseja 7.

Muun koulutuksen sisälle kuuluvat alueelliset ja paikalliset erilaiset tehtävä- ja täydennyskoulutukset sekä OHTOn käyttöönotto-koulutukset.

Kaikkiaan perus- ja jatkokoulutuksissa kertyi osallistumistunteja lähes 26 000 tuntia.

PAIKALLINEN JA ALUEELLINEN KOULUTUS 2016	Etsinnän peruskurssi		Viestitoiminnan peruskurssi		Etsintä- ja viestikurssi		Ensihuollon peruskurssi		Pelastuspalvelun peruskurssi		Henkisen tuen peruskurssi		Henkisen tuen jatkokurssi		Etsinnän jatkokurssi		Ensihuollon jatkokurssi		Muu koulutus	
	kpl	os.	kpl	os.	kpl	os.	kpl	os.	kpl	os.	kpl	os.	kpl	os.	kpl	os.	kpl	os.	kpl	os.
	Helsingin ja Uudenmaan piiri	3	55	4	59			2	20	1	21	1	10							3
Hämeen piiri			1	12			1	12	1	12	1	15							3	38
Kaakkois-Suomen piiri	1	12	1	21			2	30	1	11	1	15							3	48
Lapin piiri	11	409					4	55	3	75					6	142			24	283
Länsi-Suomen piiri	8	150												4	54				30	368
Oulun piiri	2	46					1	24	5	104				3	84				18	350
Satakunnan piiri	4	96	1	20			3	52	6	160	3	61			2	35			19	283
Savo-Karjalan piiri	3	61	1	14			2	44	1	7	1	16	1	10					13	146
Varsinais-Suomen piiri	1	25					3	52	1	20									19	375
Åbolands distrikt					1	12													1	24
Ålands distrikt									1	20									3	50
Österbottens svenska distrikt	2	57	1	28															8	100
	35	911	9	154	1	12	18	289	20	430	7	117	1	10	15	315	0	0	144	2100

Panostusta verkkoviestinnän kehittämiseen

TÄMÄ ON VAPEPA MUKAAN TOIMINTAAN KOULUTUS TAPAHTUMAKALENTERI YHTEYSTIEDOT UUTISET

TOIMIKUNNAT JA HÄLYTYSRYHMÄT FI | SV | EN

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu on 52 järjestön muodostama vapaaehtoisten auttajien verkosto.

Mukaan toimintaan pääset hakeutumalla jonkin Vapepan [jäsenjärjestön](#) toimintaan tai tulemalla kurssille.

Vapepan uudet verkkosivut otettiin käyttöön huhtikuussa 2016. Verkkosivut on suunniteltu erityisesti potentiaalisen vapaaehtoisen tarpeeseen. Toiminnassa jo mukana olevien vapaaehtoisten tarpeeseen suunnatun extranet-palvelun suunnittelu käynnistettiin loppuvuonna. Käyttöönotto on suunniteltu alkuvuoteen 2017.

Vuoden aikana tuotettiin kaksi Vapepa-info -lehteä, josta ensimmäinen painettiin ja toinen julkaistiin sähköisesti. Vapepan toiminnasta viestittiin myös verkkosivuilla ja Facebook-sivulla. Myös alueellisesti Facebookia hyödynnettiin aiempaa aktiivisemmin toiminnasta viestimiseen.

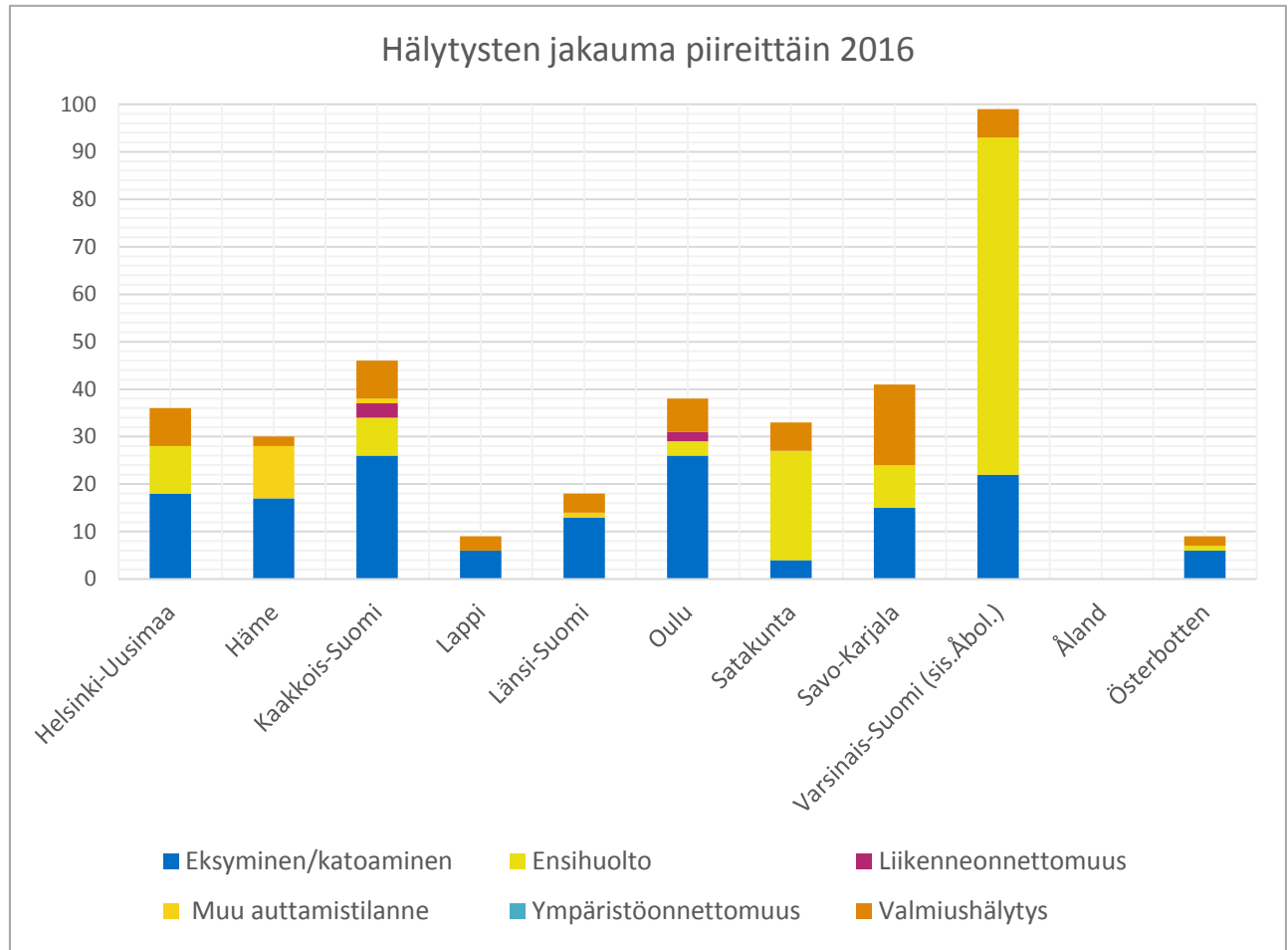
Vapepa näkyi mediassa päivittäin, kaikkiaan M-Brainin mediaseurannan mukaan 606 kertaa. Näkyvyyttä saivat erityisesti suuret etsinnät. Myös harjoitukset saivat mediahuomiota osakseen, lisäksi myönnytyistä valtakunnallisen ja maakunnallisten pelastajien tunnustuksista lähetetyt tiedotteet noteerattiin mediassa laajalti.

Tiedotusvälineissä oli myös kasvavaa kiinnostusta RPAS- ja MOVA- laitteiden sekä toisaalta paikannussovellusten käyttöön kadonneiden etsinnässä.

Lisäksi tuettiin alueellista viestintää vapaaehtoisten ja valmiuspäälliköiden tarpeiden ja toiveiden mukaan. Vapaaehtoisille on järjestetty viestintäkoulutusta Valmiuskouluttajien täydennyskoulutuksen yhteydessä.

Jäsenjärjestöjen viestintävastaavat kokoontuivat alkuvuodesta suunnittelemaan yhteistyötä. Yhteistyötä tiivistettiin loppuvuonna aktiivisempien jäsenjärjestöjen kanssa ILMI 2017 -yh-teisharjoituksen viestinnän suunnittelua varten.

Toimintatilastot

Maalla Vapepan hälytysten määrä väheni hieman edellisestä vuodesta ja oli 359 hälytystä. Etsinnät ovat edelleen keskeisin hälyttämisen aihe. Vajaa puolet hälytyksistä liittyi kadonneen ihmisen etsintöihin, joita oli kaikkiaan 153. Etsintöjen määrä väheni lähes kolmanneksella verrattuna muutamaan aikaisempaan vuoteen.

Ensihuollon tehtäviä tilastoidaan edelleen hieman eri tavoin eri alueilla, osittain myös siksi, että ensihuolto sisältää monia eri toimintoja. Ensihuollon tehtävien määrä on kuitenkin selvässä kasvussa ja vuonna 2016 osallistuttiin 125 ensihuollon tehtävälle. Se on lähes neljännes enemmän kuin edellisenä vuonna. Henkisen tuen tehtäviä oli erityisen runsaasti Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueilla. Psykologien valmiusryhmä tuki menehtyneitten omaisia Imatran ampumisvälikohtauksen jälkityössä yhteistyössä paikallisten viranomaisten kanssa.

Erilaisiin hälytystehtäviin maalla osallistui vuonna 2016 kaikkiaan 4 223 vapaaehtoista. Hälytystehtävissä autettiin 1 370 ihmistä ja käytettiin lähes 18 000 vapaaehtoistyötuntia. Nämä luvut ovat noin puolet edellisvuoden määrästä, jolloin laajamittaiseen maahanmuuttoon liittyvät erilaiset avustustehtävät nostivat selkeästi sekä osallistuneiden auttajien, avustettavien että työtuntien määrää. Vuoden 2014 lukuihin nähden pudotusta on noin kolmannes.

Maalla erilaisia harjoituksia viranomaisten kanssa järjestettiin kaikkiaan 88, joista kertyi 15 000 harjoitustuntia. Etsintäharjoituksia oli harjoituksista 45.

Muita tapahtumia kuten esittelytilaisuuksia yleisölle, Vapepa-infotilaisuuksia, toimikuntien kokouksia jne. järjestettiin vuoden 2016 aikana kaikkiaan 343 eri puolilla Suomea. Eri tason toimikuntien kokouksia näitä oli 156 ja Vapepa infotilaisuuksia pidettiin yhteensä 90.

Lentopelastusta koordinoiva Lentopelastusseura hälytettiin etsintöihin vuoden aikana 54 kertaa. Niistä toteutui 45, joissa lennettiin 536 lentotuntia. Etsintälentojen lisäksi lennettiin 242 metsäpalovalvontalentoa, joista kertyi 1469 lentotuntia. Savuhavainnot tehtiin 67, maastopalojen havainnot 35 ja ensihavainnot 7.

Sisävesillä ja merialueilla toiminnasta vastaavan Meripelastusseuran vapaaehtoiset auttoivat viime vuonna yhteensä 3467 ihmistä. Kaikkiaan vapaaehtoisuuskorkeus suorittivat 1 595 erias- teista pelastus- ja avunantotehtävää, joissa käytettiin 10 218 tuntia. Tehtävämäärä pysyi suunnilleen edellisen vuoden tasolla. Lisäksi meripelastusyhdistykset hoitivat yhteensä 514 turvavene-, valistus- ja esittelytehtävää erilaisissa tapahtumissa ympäri maata.

Vapepan vuosi 2016 maalla

359 hälytystä
1370 autettua
17 708 työtuntia
4 223 auttajaa hälytyksissä
350 koulutusta ja yhteisharjoitusta

Suomen Lentopelastusseura (SLPS)

54 hälytystä
45 toteutunutta etsintälentoa, joilla n. 536 lentotuntia
242 palolentoa, 1469 tuntia

Suomen Meripelastusseura (SMPS)

3 467 autettua
1 595 tehtävää ja 10 218 henkilötyötuntia
514 valistustapahtumaa

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu

Toimintaa koordinoi Suomen Punainen Risti

Keskustoimikunta

Arsi Veikkolainen
Puhelin 020 701 2137
Suomen Punainen Risti, keskustoimisto
Tehtaaankatu 1 a, 00140 Helsinki

Uudenmaan maakuntatoimikunta

Jarmo Hollstein
Puhelin 020 701 2361
Salomonkatu 17 B, 5. krs, 00100 Helsinki

Hämeen maakuntatoimikunta

Tapani Huhtala 31.5.2016 saakka
Valtteri Väyrynen 1.5.2016 alkaen
Puhelin 020 701 2785
Rautatienkatu 17-19, 33100 TAMPERE

Etelä-Karjalan maakuntatoimikunta

Etelä-Savon maakuntatoimikunta

Kymenlaakson maakuntatoimikunta

Eila Siira
Puhelin (05) 750 0764
Kalevankatu 13, 45100 KOUVOLA

Lapin maakuntatoimikunta

Annikki von Pandy
Puhelin 0400 391 868
Lähteentie 14, 96400 ROVANIEMI

Pohjanmaan maakuntatoimikunta

Keski-Suomen maakuntatoimikunta

Tave Rautiainen pois 1.6.-31.8.2016
Aki Valonen 1.6.-31.8.2016
Puhelin 040 528 0902
Jyväskylän aluetoimisto
Sammonkatu 4, 40100 JYVÄSKYLÄ

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunta-toimikunta

Markku Grip
Puhelin 0400 137 037
Uusikatu 22, 90100 OULU

Satakunnan maakuntatoimikunta

Mia Vettenranta 30.7.2016 saakka
Kari Petäjä 1.8.2016 alkaen
Puhelin (02) 633 3647
Pohjoispuisto 2 B, 28100 PORI

Pohjois-Karjalan maakuntatoimikunta

Pohjois-Savon maakuntatoimikunta

Mika Korppinen
Puhelin 0400 648 268
Kauppakatu 35, 80100 JOENSUU

Varsinais-Suomen maakuntatoimikunta

Tommi Virtanen
Puhelin 020 701 2405
Yliopistonkatu 24 A, 20100 TURKU

Annalena Sjöblom
Telefon 040 702 0510
Kaskisgatan 13 A 3, 20700, ÅBO

Ålands landskapskommitté

Olof Collin
Telefon 040 675 8455
Torggatan 5, 22100 MARIEHAMN

Österbottens landskapskommitté

Rolf Sund
Telefon (06) 317 4765
Nedretorget 1 A, 65100 VASA

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun etsinnän työryhmän tehtäväkuvaus

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun keskustoimikunta päätti 2_2016 kokouksessaan työryhmien perustamisen kolmeen eri kehittämisaiheeseen. Yksi näistä on etsintä.

Etsinnän työryhmän vetäjäksi nimettiin Suomen Latu, vastuullisena Jouko Mononen.

Etsinnän työryhmä piti valmistelemaan kokous 11.3.2017 Suomen Punaisen Ristin keskustoimistolla. Läsä kokouksessa olivat:

- Jouko Mononen, Suomen Latu, Kaakkois-Suomi (pj)
- Tapio Toivola, Palveluskoiraliitto, Satakunta
- Mika Soininen, Pelastuskoiraliitto
- Ari Oikarainen, Suomen Kylätoiminta, Kainuu
- Janne Vainio, Suomen Lentopelastusseura
- Annikki von Pandy, Suomen Punainen Risti, Valmiuspäällikkö, Lappi
- Reijo Köngäs, Metsästäjäliitto, Lappi
- Arsi Veikkolainen, Suomen Punainen Risti (sihteeri)

LINJAUKSIA

1. Työryhmän kokoonpano

- Nykyinen kokoonpano toimii hyvin pohjana.
- Ryhmää tulee täydentää poliisin ja mahdollisesti pelastustoimen edustajilla.

2. Työryhmä tehtävänä on käsitellä etsintään liittyvät kokonaisuudet ja tarkentaa niiden määrittelyä (mitä etsinnässä tapahtuu)

- A. Tilannekuva menetelmistä eripuolilla
 - Alueellisten käytäntöjen kuvaus/kirjaaminen
 - Alueellisten käytäntöjen laajempi soveltaminen/hyödyntäminen
 - Nykyisen toiminnan arviointi (kehittämistarpeiden pohjalle)
- B. Koulutus
 - Materiaalien vertailu nykyiseen toimintaan
 - Koulutusten järjestäminen / koulutusjärjestelmän kuvaus
 - Kehittämistarpeiden kuvaus
 - o Haasteet/viranomaisten näkökulma/alueelliset tarpeet
 - o Tavoite olla askel edellä vaadittavaa
- C. Osaamisen kartoitus
 - Eri tason osaajien määrittely ja tunnistus jäsenjärjestöissä
 - Mitkä järjestöt, millä osaamisella -> keskeiset toimijat eri osaamisalueilla
 - o Kytkös koulutuksen kehittämistyöryhmään

3. Aikataulu

- Tilannekuvan luominen käyntiin heti (maalis-huhtikuu)
 - o TVS luo pohjatietoja, tilastoista poimittavissa lisää
 - o Tietojen (ryhmän) täydennys tiettyjen keskeisten jäsenjärjestöjen kohdalta,
 - o Huomioitava keskus ja maakuntatasot (ei vain keskusjärjestötasolta)
- Huhtikuussa sisällöllinen ehdotus Heimari -käsittelyä varten (kutsu 20.4.)
 - o Työstetty luonnos käsiteltäväksi (myös lukuja)
 - o Työryhmä kokoontuu maanantaina 10.4. klo 11.30-14 työstämään
- Heimari -kokous 5.-6.5.
 - o Sisällöllinen työstö pohjaehdotusten pohjalta
- Syötteet 2018 toimintasuunnitelmaan / syyskuun Keskustoimikunta käsittely 4.9.
 - o Konkreettiset kehitysehdotukset
 - o Kytkös muihin kehitystehtäviin
- Keskustoimikunta 3/2017 13.11.2017
 - o Raportointi ja kuvaus tarvittavista jatkotoimista

Yhteenveto
22.2.2017

VAPEPA: n henkisen tuen työryhmän työskentelykehys vuodelle 2017

VAPEPA- työryhmän ensimmäisessä kokouksessa 22.2.2017 päätettiin työryhmän tehtävien linjauksesta. Työryhmään kuuluvat: Snikka Kaakkuriniemi, järjestöjohtaja, Suomen Mielenterveysseura, Tuula Luoma, psykososiaalisen tuen suunnittelija, SPR, Eila Siira, valmiuspäällikkö, SPR, Tommi Virtanen, valmiuspäällikkö, SPR, Minna Raninen, toiminnanjohtaja, Savonlinnan seudun Mielenterveysseura ja Tarja Tuovinen, henkisen tuen ja ensihuollon kouluttaja, Mielenterveysseura.

Teemoja., joita työryhmä pohti:

Järjestöjen mukana olo VAPEPA:n henkisen tuen toiminnassa, järjestöjen koulutukset VAPEPA:n henkisen tuen toimijoille, henkisen tuen ryhmän osaamis- ja taitovaatimukset, hälytysjärjestelmä – OHTO: n toiminta, vapepalaisten tuki/debriefing sekä VAPEPA:n henkisen tuen toiminnan markkinointi.

VAPEPA- työryhmän tehtäväkseen valitsevat tehtäväkokonaisuudet vuodelle 2017

1. VAPEPA- toimintaan liittyvien kokonaisuuksien (ensihuolto, henkinen tuki yms.) käsitteiden määrittely.
2. Valtakunnallinen linjaus/rajaus perusteineen, millä kriteereillä määritellään, mitkä henkisen tuen tehtävät kuuluvat sosiaali - ja terveydenhuollon ammattilaisille, mitkä vapaaehtoisille.
3. Valtakunnallinen linjaus/rajaus perusteineen henkisen tuen toimijoiden purkujen järjestämisestä ja vapaaehtoisten jaksamisen tukemisesta.
4. Henkisen tuen näkyvyys ensihuollon tilastoissa ja raportoinnissa omana kokonaisuutenaan (OHTO- järjestelmä).
5. VAPEPA:n henkisen tuen toimijoiden koulutuspaletin (perus- ja jatkokoulutukset) kirjaaminen sekä henkisen tuen sisällöllinen koulutus esim. osaksi VAPEPA-foorumeja.
6. VAPEPA:n markkinointia VAPEPA:n nettisivuilla esim. videolla, johon koottu työryhmän laatimat linjaukset ja houkutteleva tietopaketti henkisen tuen tehtävistä.

Työryhmän työskentely jatkuu keskiviikkona 5.4 klo 10-13 (teemoina käsitteiden määrittely ja linjausten pohdinta) ja keskiviikkona 23.8. klo 10-13 (teemoina tilastointi, raportointi ja koulutukset).

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun ja sen toimintaan liittyvien järjestöjen koulutuksen selvitystyö ja mahdollisen täydennyskoulutusohjelman laatiminen

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun (Vapepa) keskustoimikunnan kokouksessa 16.11.2016 käsiteltiin erilaisten toimialakohtaisten työryhmien perustamista tukemaan Vapepan työvaliokunnan ja keskustoimikunnan työtä. Kokouksessa päätettiin aktivoida Vapepan koulutustyöryhmä ja määrittää sille selvitys- ja suunnittelutehtävä vuosille 2017–2018. Päätettiin nimetä Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) tehtävän johto- ja koordinoitavuuteen.

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun ja sen toimintaan liittyvien järjestöjen tehtävä-, johtaja- ja kouluttajakoulutuksen selvittämiseen ja mahdolliseen täydennyskoulutuksen suunnitteluun aktivoidaan Vapepan koulutustyöryhmä.

Työryhmän tehtävänä on selvittää Vapepan ja sen toiminnassa mukana olevien järjestöjen erilaisiin tehtäviin edellytettävä tehtävä-, johtaja- ja kouluttajakoulutus. Selvityksen perusteella työryhmä laatii ehdotuksen, miltä osin eri toimijoidenkoulutukset voitaisiin hyväksilukea Vapepa tehtävä-, johtaja- ja kouluttajakoulutuksessa. Lisäksi työryhmän on tarkasteltava mahdollisten uusien toimintojen mukaantulon vaikutuksia nykyisen Vapepan johtaja- ja kouluttajakoulutuksen sisältöön.

Työryhmä voi ehdottaa, kuinka nykyistä Vapepa johtaja- ja kouluttajakoulutusta tulisi tarkentaa uusien toimintojen mukaantulon vuoksi. Lisäksi työryhmä tekee ehdotuksen johtaja- ja kouluttajakoulutuksen täydennyskoulutuksesta, jolla eri toimijoiden johtaja- ja kouluttajaoikeudet omaavia henkilöitä voidaan jatkokouluttaa Vapepa - johtajiksi tai kouluttajiksi.

Työn ensimmäisessä vaiheessa laaditaan selvitys eri toimijoiden nykyisestä Vapepaan liittyvästä (mahdollisesti hyväksiluettavasta) tehtävä-, johtaja- ja kouluttajakoulutuksesta sekä Vapepan uusien toimintojen aiheuttamasta mahdollisesta päivitystarpeesta Vapepan nykyiseen koulutukseen. Tämä Keskustoimikunnan 3/2017 kokoukseen mennessä (13.11.2017)

Tehtävä toteutetaan niiden järjestöjen kanssa, joilla on omaa sellaista tehtävä-, johtaja- ja kouluttajakoulutusta jota osaamista on mahdollista ehkä hyväksilukea Vapepa koulutuksissa. Selvitystyön kuuluu valmiuskouluttajien, maakuntatoimikuntien ja valmiuspäälliköiden näkemysten ja kokemusten kuuleminen koulutustarpeista. HEIMARI VIII (2017) -kokouksessa on valmistauduttava esittelemään tilannekatsaus ja ensimmäiset havainnot selvitystyöstä.

Työn toisessa vaiheessa laaditaan ehdotus tarvittavasta täydennyskoulutuksesta, jolla on mahdollista täydentää eri toimijoiden omaa tehtävä-, johtaja- ja kouluttajakoulutusta, jonka kautta saadaan Vapepan eri tehtäviin vaadittavat toiminta-, johtaja- tai kouluttajaoikeudet.

Koulutustyöryhmän työ erityisesti toisessa vaiheessa kytketään Vapepan ja SPR:n johtajakoulutuksen ja koulutusrakenteen kehittämistyöhön, jossa mm. on valmisteltu kurssipohjaisuudesta siirtymistä osaamis pohjaisuuteen ja moduulimaisuuteen.

Lisätietoja tästä asiasta antaa ryhmän sihteeri koulutussuunnittelija Petra Alijärvi (petra.alijarvi@redcross.fi) tai MPK:n valtakunnallinen koulutus päällikkö Juha Niemi (juha.niemi@mpk.fi tai p. 0400 419670).

Vapaaehtoisen Pelastuspalvelun keskustoimikunta 30.3.2017

LIITE 3 :

ILMI 2017 katsaus

Harjoitus, Pääkaupunkiseutu

Ajankohta ja paikka: 25.-27.8.2017, Santahamina
Harjoitusskenaario: Etsintäkurssi ja harjoitus, mahdollisesti muutakin
Harjoitus on osa Sotilaskotiliiton ja Maanpuolustusnaisten järjestämää valtakunnallista Soma-harjoitusta

Harjoitus, Länsi-Uusimaa

Ajankohta ja paikka: 26.8.2017, Kirkkonummi? (Paikka ei vahvistettu)
Harjoitusskenaario: Pieni/keskikokoinen öljyntorjuntaoperaatio; johdon ja huollon järjestäminen sekä merellisen evakuointipaikan perustaminen.

Alueellinen harjoitus, Häme

Ajankohta ja paikka: 25.-27.8.2017,
Ei tarkempaa tietoa

Alueellinen harjoitus, Kaakkois-Suomi

Ajankohta ja paikka: 25.-27.8.2017, Lappeenranta
Harjoitusskenaario: Tarkentuu

Alueellinen harjoitus, Lappi

Ajankohta ja paikka: 26.8.2017, Saariselkä
Harjoitusskenaario: Poliisin johtama vaativa etsintäharjoitus järjestetään Saariselän matkailukeskuksessa ja sen ympäristössä - etsintälohkojen ulottuen jylhään tunturimaastoon.
Harjoitus on poliisin johtama ja mukana on kaikki viranomaiset.

Harjoitus on osa Pelastuspalveluseminaari Suomi 100 extran ohjelmaa.

Alueellinen harjoitus, Etelä- ja Keski-Pohjanmaa

Ajankohta ja paikka: 26.-27.8.2017, Seinäjoki
26.8. keskusta-alueella Lakeudenpuistossa järjestetään järjestöjen ja turvallisuustoimijoiden esittelytilaisuus
27.8. yhteistoimintaharjoitus Impivaarassa

Alueellinen harjoitus, Oulun piiri

Ajankohta ja paikka: lauantai 26.8.2017, paikka Haukipudas
Harjoitusskenaario: Kolme samanaikaista/peräkkäistä onnettomuustilannetta

Alueellinen harjoitus, paikka vahvistamatta

Ajankohta ja paikka: 26.8
Harjoitusskenaario: Etsintäharjoitus
Harjoitellaan yhteistoimintaa uusien toimijoiden (RPAS) kanssa. Edellytyksenä on, että RPAS-toimintoja saadaan edistettyä

Alueelliset harjoitukset, Savo-Karjala

Ajankohta ja paikka:
Kuopio 13.5. (toiminnan esittely satamassa)
Joensuu 20.5.2017 (toiminnan esittely + pienimuotoinen harjoitus)
Harjoitusskenaario: Lentopelastus mukana, Onttolan lentoasema
Laajasti osallistuminen eri Vapepan toimintamuodosta; viranomaisyhteistyön vuoksi juuri tämä viikonloppu

Alueellinen harjoitus, Varsinais-Suomi ja Satakunta

Ajankohta ja paikka: 30.9.2017,
Harjoitusskenaario: Lounais-Suomen alueella tapahtuva kahden maakunnan yhteinen johtamisharjoitus

Alueellinen harjoitus, Åland

Ei tarkempaa tietoa

Alueellinen harjoitus, Österbotten

Ajankohta ja paikka: 23.8.2017, Vaasan keskusta + läheinen ranta-alue
Harjoituksen tavoite: tuoda yhteistoimintaa eri toimijoiden kesken näkyväksi
Koululaiset saavat mahdollisuuden tutustua toimintaan, Vapepa näkyviin?

Harjoitus on osa Nuku rauhassa -kampanjaa

Vapaaehtoinen
pelastuspalvelu

AUTTAJIEN VERKOSTO

HUOMIONOSOITUKSET

Vapaaehtoinen
Pelastuspalvelu

Keskustoimikunnan vahvistama 30.3.2017

HUOMIONOSOITUSJÄRJESTELMÄ

Johdanto

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu on perustettu vuonna 1964, ja siihen kuuluu 52 yhdistystä, yhtymää ja kansalaisjärjestöä (v. 2016). Järjestöt ovat taustoiltaan ja toimintamalleiltaan hyvin erilaisia. Yhteenliittymän yhteenkuuluvaisuuden lisäämiseksi Vapaaehtoiselle pelastuspalvelulle on luotu oma palkitsemis- ja huomionosoitusjärjestelmä.

Palkitsemisjärjestelmän lähtökohtana on, että vapaa-aikaa uhraavaa ja sitoutunutta henkilöstöä huomioidaan sekä kiitetään ansiokkaasta ja hyvin suoritetusta työstä. Tehdyn työn kiittämisen lisäksi huomioimisella ja ansaitulla kiitoksella on kannustava vaikutus jatkamaan ja ylittämään jo tehdyt saavutukset arvokkaassa vapaaehtoistyössä. Palkitseminen on tärkeä osa johtamisjärjestelmää.

Huomionosoitukset

Yksittäisen vapaaehtoisen palkitseminen erityisesti ansioihin perustuen:

- Ansioristi
- Erikoisluokan kultainen ansiomitali
- Erikoisluokan hopeinen ansiomitali
- Erikoisluokan pronssinen ansiomitali

Yksittäisen vapaaehtoisen palkitseminen ansiokkaisiin toimintavuosiin perustuen:

- Kultainen ansiomitali
- Hopeinen ansiomitali
- Pronssinen ansiomitali
- 1. luokan ansiomerkki
- Ansiomerkki

Henkilön tai ryhmän palkitseminen ansioista:

- Vuoden vapaaehtoinen valtakunnallinen tai maakunnallinen pelastaja

Yksittäisen erittäin ansioituneen henkilön huomioiminen hänen merkkipäivänään tai muussa vastaavassa tilanteessa:

- Valtakunnallinen pöytäviiri
- Maakunnallinen pöytäviiri

Yhteistyöjärjestöt ja sidosryhmät:

- Valtakunnallinen pöytäviiri
- Maakunnallinen pöytäviiri

Palkitsemisten hakeminen

Vapepan jäsenjärjestöillä ja -yhteisöillä sekä Vapepan toimikunnilla on oikeus tehdä esityksiä jäsentensä palkitsemisesta. Esitys toimitetaan kyseisen alueen sen tason Vapepa-toimikuntaan, jossa palkittavaksi esitetty henkilö on pääasiallisesti toiminut.

Jäsenjärjestöt ja viranomaiset voivat hakea maakuntatason huomionosoituksia suoraan maakuntatoimikunnalta ja valtakunnallisen tason keskustoimikunnalta.

Huomionosoitusesitys täytetään ja lähetetään verkossa vapepa.fi -sivuilla. Verkkohakemuksessa oleellista on täyttää kaikki kentät vaaditussa muodossa, koska muuten lähettäminen ei onnistu. Hakijan tulee myös tulostaa paperille tai sähköiseen muotoon tekemänsä hakemus.

Haettavan huomionosoituksen tulisi olla suoraan korkein kyseisillä perusteilla mahdollinen. Huomionosoitushakemuksen tekijällä on vastuu esittää haettavaan huomionosoitukseen liittyvät perustelut, historia ja muut tiedot. Hakemuksessa tulee tuoda esiin myös mahdollinen

Vapepa-historia toisella paikkakunnalla tai alueella. Tiedot tulee olla tarkistettavissa jälkikäteen (raportit, pöytäkirjat tms.).

Eri huomionsoitusten myöntämisen välille vaadittavaa aikaa ei ole määritelty, vaan merkien perusteet ohjaavat myöntämistä.

Anomisajankohdat

Keskustoimikunnan hyväksyttäväksi tulevat huomionsoitusesitykset käsitellään kaksi kertaa vuodessa huhtikuussa ja marraskuussa. Hakemukset tulee tehdä sähköisesti viimeistään kuukautta ennen Keskustoimikunnan kokousta. Tarkemmat hakuajat ilmoitetaan vuosittain. Poikkeuksena ovat vapaaehtoisten pelastajien valinnat, jotka tehdään vain syksyllä. Hakemusten teon ajankohdassa on hakijan huomioitava paikallis- ja maakuntatoimikuntien käsittelyajankohdat ennen Keskustoimikunnan kokousta.

Muiden huomionsoitusten esityksiä käsitellään Vapepan muiden toimikuntien kaikissa kokouksissa tai huomionsoitustyöryhmien kokouksissa. Esitykset tulee toimittaa hyvissä ajoin ennen kyseessä olevan toimikunnan tai ryhmän kokousta.

Huomionsoitushakemusten käsittely

Sähköisellä lomakkeella tehdyt ja lähetetyt esitykset menevät tiedoksi koordinaattorille sekä valmiuspäälliköille. Paikallistasolla huomionsoitusesitykset tulostetaan paperille tai sähköisenä lomakkeena ja toimitetaan itse paikallistoimikunnalle käsiteltäväksi.

Paikallistoimikunnan käsittelyn jälkeen tieto puolletuista anomuksista toimitetaan sähköisesti tai paperilla edelleen ylemmän Vapepa-toimikunnan kautta sille tasolle, jossa myöntäminen tapahtuu.

Itse hakemukset välittyvät sähköisen järjestelmän kautta. Mikäli lähettämisessä on ongelmia, on hakijan varmistettava itse anomusten välittäminen seuraavalle tasolle.

Huomionsoitustyöryhmä voi muuttaa haettavaa huomionsoitusta ylös- tai alaspäin täyttyvien ansioiden mukaan. Tällöin muuttuneesta esityksestä tiedotetaan hakijaa ennen lopullista päätöstä.

Valtakunnallinen huomionsoitustyöryhmä suosittelee alueellisia huomionsoitustyöryhmiä valmistelemaan ja käsittelemään anomuksia. Ryhmälle voidaan antaa valtuudet hyväksyä anomukset maakuntatoimikunnan puolesta, jolloin päätökset tuodaan tiedoksi. Kyseinen menettely mahdollistaa huomionsoitusten hakemisen silloinkin, kun toimikunnan kokous ei ajoitus keskustuimikunnassa myönnettävien huomionsoitusten hakuikatauluun sopivasti.

Palkitsemisien myöntäminen

Vapepan keskustuimikunta myöntää:

- Ansioristin
- Erikoisluokan kultaisen ansiomitalin
- Erikoisluokan hopeisen ansiomitalin
- Erikoisluokan pronssisen ansiomitalin
- Kultaisen ansiomitalin
- Hopeisen ansiomitalin
- Valtakunnallisen viirin
- Vuoden valtakunnallisen pelastajan

Vapepan maakuntatoimikunnat myöntävät:

- Pronssisen ansiomitalin
- Maakunnallisen viirin
- Maakunnallisen pelastajan

Vapepan paikallistoimikuntien kokoukset myöntävät:

- 1. luokan ansiomerkin
- Ansiomerkin

Kaikkiin muihin palkitsemisiin paitsi ansiomerkkeihin liittyy kunniakirja, jonka allekirjoittaa myönnön suorittanut taso.

Huomionosoitusten myöntämiselle ei ole vuotuisia jakokiintiöitä, mutta keskustoimikunta varaa oikeuden tarvittaessa rajoittaa myöntämiensä huomionosoitusten määrää. Maakuntatoimikuntien tulee esittää puoltojärjestys, mikäli myönnettäväksi anotaan useita samantasoisia huomionosoituksia.

Tieto keskustoimikunnan myöntämisestä huomionosoituksista on lähtökohtaisesti julkista heti vahvistamisen jälkeen.

Huomionosoitusten tilaaminen

Vapepan keskustoimikunta vastaa kaikkien myöntämiensä sekä maakunnallisten pelastajien huomionosoitusten ja kunniakirjojen tilaamisesta sekä toimittamisesta. Myönnetyt huomionosoitukset ja kunniakirjat toimitetaan keskustoimistolta valmiuspäälliköille.

Myöntäjä tilaa itse muut huomionosoitukset, ellei maakunnan alueella ole sovittu muusta käytännöstä. Tilaukset tehdään SPR:n keskustoimistosta: myynti@punainenristi.fi

Maakunnallisten viirien tuottamisesta vastaa kukin maakunta itse.

Kustannukset

Vapepan keskustoimikunta vastaa kaikkien myöntämiensä, sekä maakunnallisten pelastajien huomionosoitusten kustannuksista.

Muiden palkitsemisien kustannuksista vastaa myöntänyt Vapepa-toimikunta tai anonut jäsenjärjestö.

Huomionosoitusten hinnat 31.12.2016

- Pronssinen ansiomitali	16,00 euroa
- 1. luokan ansiomerkki	6,90 euroa
- Ansiomerkki	5,00 euroa

Jakorekisteri

Vapepan keskustoimikunta pitää rekisteriä myönnettyistä huomionosoituksista.

Poikkeuksena ovat ansiomerkit ja maakunnalliset viirit, joiden rekisteriä pitää myöntänyt Vapepan maakuntatoimikunta.

Myönnettyjen huomionosoitusten listat pidetään nähtävänä ekstranetissä. Listat päivitetään uusien myönnettyjen osalta keskustoimikunnan kokousten jälkeen kaksi kertaa vuodessa.

Jakotilaisuudet

Ansioristien jako ja vuoden vapaaehtoisen pelastajan julkistaminen tapahtuvat pääsääntöisesti vuoden loppupuolella pidettävässä Vapepa Foorumissa tai muussa vastaavassa tilaisuudessa.

Muut palkitsemiset suoritetaan erikseen sovittuna, myöntäneen tai esittäneen tason tilaisuuksissa.

VAPAAEHTOISEN PELASTUSPALVELUN HUOMIONOSOITUKSET

A. ERITYISIIN ANSIOHIN PERUSTUVAT

Erikoisluokan pronssinen ansiomitali

Ulkoasu

Pronssinen ansiomitali, johon on liitetty pronssinen solki myöntämisvuodella.

Myöntämisperusteet

Pronssinen ansiomitali erikoisluokan ansiomitalina voidaan myöntää erityisistä ja erittäin merkittävistä ansioista tai julkisuuskuvaa edistävästä teosta paikallisella tasolla. Myönnettävän mitalin nauhaan liitetään pronssinen solki, jossa on myöntämisvuosi. Mitalin myöntää Keskustoimikunta hakemuksesta tai omalla päätöksellään.

Erikoisluokan hopeinen ansiomitali

Ulkoasu

Hopeinen ansiomitali, johon on liitetty hopeinen solki myöntämisvuodella.

Myöntämisperusteet

Hopeinen ansiomitali erikoisluokan ansiomitalina voidaan myöntää erityisistä ja erittäin merkittävistä ansioista tai julkisuuskuvaa edistävästä teosta maakunnallisella tasolla. Myönnettävän mitalin nauhaan liitetään hopeinen solki, jossa on myöntämisvuosi. Mitalin myöntää Keskustoimikunta hakemuksesta tai omalla päätöksellään.

Erikoisluokan kultainen ansiomitali

Ulkoasu

Kultainen ansiomitali, johon on liitetty kultainen solki myöntämisvuodella.

Myöntämisperusteet

Kultainen ansiomitali erikoisluokan ansiomitalina voidaan myöntää erityisistä ja erittäin merkittävistä ansioista, tai julkisuuskuvaa edistävästä teosta valtakunnallisella tasolla. Myönnettävän mitalin nauhaan liitetään kultainen solki, jossa on myöntämisvuosi. Mitalin myöntää Keskustoimikunta hakemuksesta tai omalla päätöksellään.

Ansioristi

Ulkoasu

Vapepan ansioristi on hopeareunaisessa Yrjön ristissä oleva Vapepan tunnus, joka on sinisellä pohjalla oleva valkoinen irtokärkinen nuoliristi.

Ansioristin leveys ja korkeus ovat 42 mm. Ansioristiä kannetaan sinisessä 32 mm leveässä nauhassa, jonka keskellä olevassa 14 mm leveässä hopeisessa raidassa ovat punaiset kalvalaiset kädet jatkuvana nauhana.

Myöntämisperusteet

Ansioristi voidaan myöntää vapaaehtoiselle vähintään 20 ja palkatulle toimihenkilölle 24 vuotta jatkuneesta poikkeuksellisen huomattavasta ja ansiokkaasta toiminnasta ja/tai teosta Vapepan tai sen päämäärien hyväksi. Ansioristin myöntää Keskustoimikunta hakemuksesta tai omalla päätöksellään.

B. ANSIOKKAISIIN TOIMINTAVUOSIIN PERUSTUVAT HUOMIONOSOITUKSET

Ansiomerkki

Ulkoasu

Vapepan ansiomerkki on pyöreä pronssinen 12,5 mm halkaisijaltaan oleva rintamerkki. Siinä on Vapepa-tunnus, jonka alapuolella ovat kalevalaiset kädet.

Myöntämisperusteet

Ansiomerkki myönnetään 3 vuotta jatkuneesta toiminnasta tai teoista Vapaaehtoisen pelastuspalvelun ja sen päämäärien hyväksi. Ansiomerkin myöntää paikallistoimikunta.

1. luokan ansiomerkki

Ulkoasu

Vapepan 1. luokan ansiomerkki on halkaisijaltaan 17 mm leveä pyöreä rintamerkki. Sen hopeanvärisellä pohjalla on sinipohjainen Vapepa-tunnus, jota kiertävät katkeamattomana ketjuna hopeiset kalevalaiset kädet.

Myöntämisperusteet

1. luokan ansiomerkki voidaan myöntää vapaaehtoisille 5 vuotta tai palkatulle toimihenkilölle 8 vuotta jatkuneesta ansiokkaasta toiminnasta tai huomattavista teoista vapaaehtoisen pelastuspalvelun tai sen päämäärien hyväksi. 1. luokan ansiomerkin myöntää paikallistoimikunta

Pronssinen ansiomitali

Ulkoasu

Vapepan pronssinen ansiomitali on halkaisijaltaan 31 mm leveä pyöreä pronssinen mitali. Siinä on keskellä Vapepan nuoliristitunnus, jota kiertävät katkeamattomana ketjuna kalevalaiset kädet.

Ansiomitaleita kannetaan 32 mm leveässä sinisessä nauhassa, jonka keskellä olevassa 7 mm leveässä hopeisessa raidassa on keskellä kapea punainen raita.

Myöntämisperusteet

Pronssinen ansiomitali voidaan myöntää vähintään 10 vuotta tai palkatulle toimihenkilölle 13 vuotta jatkuneesta toiminnasta.

Mitali voidaan myöntää myös ilman merkittäviä erityisansioita, jos toiminta on ollut muuten aktiivista, pyyteetöntä ja Vapaaehtoisen pelastuspalvelun arvojen mukaista. Mitalin myöntää maakuntatoimikunta.

Hopeinen ansiomitali

Ulkoasu

Vapepan hopeinen ansiomitali on halkaisijaltaan 31 mm leveä pyöreä hopeinen mitali. Siinä on keskellä Vapepan nuoliristitunnus, jota kiertävät kalevalaiset kädet.

Hopeista ansiomitaleita kannetaan 32 mm leveässä sinisessä nauhassa, jonka keskellä olevassa 7 mm leveässä hopeisessa raidassa on keskellä kapea punainen raita.

Myöntämisperusteet

Hopeinen ansiomitali voidaan myöntää vapaaehtoiselle vähintään 15 vuotta tai palkatulle toimihenkilölle 18 vuotta jatkuneesta hyvin huomattavasta ja ansiokkaasta toiminnasta.

Mitali voidaan myöntää myös ilman merkittäviä erityisansioita, jos toiminta on ollut muuten aktiivista, pyyteetöntä ja Vapepan arvojen mukaista. Mitalin myöntää keskustoimikunta.

Kultainen ansiomitali

Ulkoasu

Vapepan kultainen ansiomitali on halkaisijaltaan 31 mm leveä pyöreä kullattu mitali. Siinä on keskellä Vapepan nuoliristitunnus, jota kiertävät kalevalaiset kädet.

Kultaista ansiomitaleita kannetaan 32 mm leveässä sinisessä nauhassa, jonka keskellä olevassa 7 mm leveässä hopeisessa raidassa on keskellä kapea punainen raita.

Myöntämisperusteet

Kultainen ansiomitali voidaan myöntää vähintään 30 vuotta jatkuneesta pyyteettömästä työstä Vapepan hyväksi. Mitali voidaan myöntää myös ilman merkittäviä erityisansioita, jos toiminta on ollut muuten aktiivista, pyyteetöntä ja Vapepan arvojen mukaista. Mitalin myöntää Keskustoimikunta.

Henkilölle, jolle on aiemmin myönnetty ansioihin perustuva kultainen ansiomitali, on oikeus kantaa ko. ansiomitaleita vuosisoljella. Tilaus soljesta tehdään koordinaattorille.

C. VAPAAEHTOISET PELASTAJAT

Vuoden maakunnalliset pelastajat

Hakumenettely

Ehdotuksen voi tehdä Vapaaehtoisen pelastuspalvelun paikallistoimikunta toimikunnan puheenjohtajan tai sihteerin toimesta maakuntatoimikunnalle. Esittäjänä voi toimia myös maakuntatoimikunta.

Ehdotus perusteluineen tehdään verkossa täytettävällä lomakkeella.

Myöntäminen

Maakuntatoimikunnat myöntävät maakunnallisten pelastajien arvon. Vapaaehtoisen pelastuspalvelun keskustoimikunta vahvistaa maakuntatoimikuntien ehdotuksien pohjalta vuoden maakunnalliset vapaaehtoiset pelastajat. Keskustoimikunta voi valita myös harkintansa mukaan esitysten ulkopuolisen maakunnalliseksi pelastajaksi.

Maakunnalliset pelastajat palkitaan Vapepan valtakunnallisen/alueellisen foorumin yhteydessä.

Kun henkilölle myönnetään maakunnallisen pelastajan arvo, annetaan hänelle hopeinen ansiomitali hopeisella soljella, jossa myöntämisvuosi sekä kunniakirja.

Jos saajana on ryhmä, niin sen tehtävään osallistuneille jäsenille jaetaan mitalit edellä mainitulla tavalla ja kunniakirjat, joihin on merkittynä kaikkien saajien nimet.

Kriteerit valittaville

- Vuoden aikana osoitettu ansiokas teko tai toiminta Vapaaehtoisessa pelastuspalvelussa.
- Aktiivisuus ja innokkuus toiminnassa.
- Osallistunut Vapaaehtoisen pelastuspalvelun tunnettuuden lisäämiseen ja luonut positiivista kuvaa toiminnasta alueellaan.

Henkilöllä, jolle on aiemmin myönnetty maakunnallisen pelastajan arvo, on oikeus omalla kustannuksellaan lunastaa ja kantaa ko. ansiomitali soljella. Solki tilataan koordinaattorilta.

Valtakunnallinen vuoden vapaaehtoinen pelastaja

Myöntäminen

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun keskustoimikunta valitsee syyskokouksessaan maakunnallisten pelastajien esitysten joukosta vuoden valtakunnallisen vapaaehtoisen pelastajan. Keskustoimikunta voi valita myös harkintansa mukaan esitysten ulkopuolisen valtakunnalliseksi pelastajaksi.

Valtakunnallinen pelastaja palkitaan Vapepan valtakunnallisen/alueellisen foorumin yhteydessä.

Kun henkilölle myönnetään valtakunnallisen pelastajan arvo, annetaan hänelle kultainen ansiomitali kultaisella soljella, jossa myöntämisvuosi sekä kunniakirja. Jos saajana on ryhmä, niin sen tehtävään osallistuneille jäsenille jaetaan mitalit edellä mainitulla tavalla ja kunniakirjat, joihin on merkittynä kaikkien saajien nimet.

Kriteerit valittaville:

- Vuoden aikana osoitettu erityisen ansiokas teko tai toiminta Vapaaehtoisessa pelastuspalvelussa.
- Aktiivisuus ja innokkuus toiminnassa.
- Osallistunut Vapaaehtoisen pelastuspalvelun tunnettuuden lisäämiseen ja luonut positiivista kuvaa toiminnasta.
- Osallistunut turvallisuuden lisäämiseen omalla alueellaan.

Henkilöllä, jolle on aiemmin myönnetty valtakunnallisen pelastajan arvo, on oikeus omalla kustannuksellaan lunastaa ja kantaa ko. ansiomitalia soljella. Solki tilataan koordinaattorilta.

D. VAPAAEHTOISEN PELASTUSPALVELUN VIIRIT

Maakunnallinen viiri

Ulkoasu

Valkoisessa viirissä sinisellä pyöreällä pohjalla oleva Vapepan nuoliristitunnus. Viirin heraldisesti oikeassa yläkulmassa on maakuntatunnus (korkeintaan kolme). Lupa maakunnan vaakunan käyttöön tulee pyytää maakuntahallitukselta.

Haku ja myöntäminen

Kaikki toimikunnat voivat hakea maakunnallista viiriä Vapepan maakuntatoimikunnilta.

Numeroimaton muistoviiri voidaan myöntää:

- a) Yhteistyökumppanille merkittävästä tuesta, vierailun isännyydestä yms.
- b) Yhteistyöyhdistysten merkkipäivinä tai heidän vastaavissa juhlissaan.
- c) Yhteistyöyhdistysten edustajan merkkipäivänä, tai hänen lopettaessaan ko. tehtävässä toimittuaan esimerkillisesti Vapepan tarkoitusprien mukaisesti.
- d) Paikallistoimikunnan puheenjohtajalle hänen ansiokkaan toimikautensa päätteeksi.

Ansioviiri (numeroidaan) voidaan myöntää:

- a) Henkilölle hänen merkkipäivänään pitkään jatkuneesta ja esimerkillisestä toiminnastaan Vapepan tarkoitusprien mukaisesti.
- b) Yhteenliittymässä toimivalle henkilölle sekä muille hyvin tärkeässä asemassa oleville, jotka ovat edesauttaneet toimintaamme arvovallallaan ja toimillaan.

Valtakunnallinen viiri

Ulkoasu

Sinisellä pohjalla oleva valkoinen Vapepan nuoliristitunnus

Haku ja myöntäminen

Kaikki toimikunnat voivat hakea valtakunnallista viiriä Vapepan keskustoimikunnalta. Viiri voidaan myöntää ansioituneelle henkilölle merkkipäivänään tms. tai yhteisjärjestölle tai muulle sidosryhmälle.

Päätöksen merkkipäiväksi esitetyn viirin myöntämisestä tekee keskustoimikunnan puheenjohtaja koordinaattorin esittelystä.

Huomionosoitus	Kuvaus	Hakija / Myöntäjä	Vähimmäisperusteet	Kustannukset	Hakuaika
ANSIOMERKIT					
Ansiomerkki	Pronssia	Paikallistoimikunta / Paikallis-toimikunta	3 v.	Esittäjätaho	Jatkuva
I luokan ansiomerkki	Hopeoitu	Paikallistoimikunta / Paikallis-toimikunta	5 v. vapaaehtoinen / 8 v. palkattu toimihenkilö	Esittäjätaho	Jatkuva
ANSIOMITALIT					
Pronssinen ansiomitali	Mitali + kunniakirja	Kaikki toimikunnat virkateitse / Maakuntatoimikunta	10 v. vapaaehtoinen / 13 v. palkattu toimihenkilö	Maakuntatoimikunta tai esittäjätaho	Keväisin ja syksyisin
Hopeinen ansiomitali	Mitali + kunniakirja	Kaikki toimikunnat virkateitse / Keskustoimikunta	15 v. vapaaehtoinen / 18 v. palkattu toimihenkilö	Keskustoimikunta	Keväisin ja syksyisin
Kultainen ansiomitali	Mitali + kunniakirja	Kaikki toimikunnat virkateitse / Keskustoimikunta	30 v.	Keskustoimikunta	Keväisin ja syksyisin
ERIKOISLUOKAN ANSIOMITALIT JA -RISTI					
Pronssinen erikoisluokan ansiomitali	Mitali + pronssinen vuosisolki + kunniakirja	Kaikki toimikunnat virkateitse / Keskustoimikunta	Merkittävä ja ansiokas paikallinen teko ja/tai toiminta	Keskustoimikunta	Keväisin ja syksyisin
Hopeinen erikoisluokan ansiomitali	Mitali + hopeinen vuosisolki + kunniakirja	Kaikki toimikunnat virkateitse / Keskustoimikunta	Merkittävä ja ansiokas alueellinen teko ja/tai toiminta	Keskustoimikunta	Keväisin ja syksyisin
Kultainen erikoisluokan ansiomitali	Mitali + kultainen vuosisolki + kunniakirja	Kaikki toimikunnat virkateitse / Keskustoimikunta	Merkittävä ja ansiokas valtakunnallinen teko ja/tai toiminta	Keskustoimikunta	Keväisin ja syksyisin
Ansioristi	Risti + kunniakirja	Kaikki toimikunnat virkateitse / Keskustoimikunta	20 v./24 v., merkittävä ja ansiokas toiminta ja/tai teot	Keskustoimikunta	Keväisin ja syksyisin
VIIRIT					
Vuoden maakunnallinen pelastaja	Mitali + vuosisolki hopeinen + kunniakirja	Kaikki toimikunnat virkateitse / Maakuntatoimikunta	Merkittävät ansiot pelastajana	Maakuntatoimikunta	Keväisin ja syksyisin
Vuoden valtakunnallinen pelastaja	Mitali + vuosisolki kultainen + kunniakirja	Kaikki toimikunnat virkateitse / Keskustoimikunta	Merkittävät ansiot pelastajana	Keskustoimikunta	Keväisin ja syksyisin
VIIRIT					
Maakunnallinen pöytäviiri	Pöytäviiri maakunnan vaakunalla	Kaikki toimikunnat / Maakuntatoimikunta	Yhteistyöjärjestöt ja Sidosryhmät, merkkipäivät	Esittäjätaho	Jatkuva
Valtakunnallinen pöytäviiri	Pöytäviiri	Kaikki toimikunnat / Keskustoimikunta	Yhteistyöjärjestöt ja Sidosryhmät, merkkipäivät	Esittäjätaho	Jatkuva

Tarkemmat ohjeet Huomionosoitusohjeessa 30.3.2017 ja sähköisen hakulomakkeen yhteydessä vapepa.fi -sivuilla.